

Europa-Kommissionen
 Repræsentation i Danmark
 Europa-Huset
 Gothersgade 115
 1123 København K
 Tlf: 33 14 41 40
 E-mail: eu-dk@ec.europa.eu(link sends e-mail)
 Hjemmeside: <http://ec.europa.eu/denmark/>

Indholdsfortegnelse

Til Kommissionen, Generaldirektoratet for Miljø.....	1
Indledning.....	1
Husdyrbruglovgivningen.....	2
Bemærkningerne til husdyrbrugloven.....	2
Administrativ praksis.....	3
Forholdet til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, ”muslingedommen” m.v.....	4
Kritik af usikkerhedsnotatet.....	5
Generelt:.....	5
Relevans:.....	5
Min sammenfattede kritik af notatet:.....	7
Kommentar fra tidligere forsker ved DMU.....	7
Klagepunkter/påstande.....	7
Afskæringskriterierne:.....	7
Den omvendte bevisbyrde-regel:.....	8
Ønsker til Kommissionen.....	9
Bilagliste:.....	9
Miljøforeninger bag henvendelsen:.....	9
Kopi til orientering – med opfordring til at bakke op om sagen.....	10

Holbæk den 30. april 2021

Til Kommissionen, Generaldirektoratet for Miljø.

Klage over implementeringen af habitatdirektivet¹ i den danske husdyrbruglovgivning.

Indledning

På vegne af Landsforeningen Mod Svinefabrikker og andre lokale miljøforeninger, der er nævnt nedenfor, klager jeg over de danske regler for godkendelse af husdyrbrug. Korrespondance i sagen ønskes sendt til fboetius@gmail.com og info@landmodsvin.dk.

Klagen vedrører især ”afskæringskriterier” for ammoniak nævnt i godkendelsesbekendtgørelsens § 26 samt ”den omvendte bevisbyrde-regel” i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² § 36, stk.7, der lyder således (bevisbyrde-reglen understreget):

Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag, hvis skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder

1 Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

2 [BEK nr 2256 af 29/12/2020](#), Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

beskyttede arter, jf. bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, uanset beskyttelsesniveauet i §§ 26-30, jf. bilag 3, pkt. A, eller vilkårsfastsættelse efter stk. 2-5, ikke kan forhindres. Ved skade forstås, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget med det ansøgte vil medføre en påviselig biologisk ændring³ af et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder beskyttede arter, selvom beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt.

Husdyrbruglovgivningen

Tilladelser til husdyrbrug gives efter reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 24, at kommunen ikke kan godkende husdyrbrug med væsentlig virkning på miljøet, der ikke kan imødegås med nærmere angivne vilkår. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår, at virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for ammoniak, jf. §§ 25-30 og bilag 3, pkt. A, eller beskyttelsesniveauet for lugt, jf. §§ 31-33 og bilag 3, pkt. B, ikke kan overholdes.

Betydningen af ”i alle tilfælde” er, at bestemmelsen ikke udelukker muligheden af, at en virkning på miljøet godt kan være ”væsentlig” selvom depositionen af f. eks. ammoniak er lavere end beskyttelsesniveauet.

§ 24 ”åbner” således for de nævnte særlige tilfælde, nævnt i § 36, stk. 2, hvorefter der kan fastsættes supplerende vilkår af hensyn til udpegningsgrundlag, der ikke er kategori 1 - natur⁴, men der kan ikke stilles strengere krav til ammoniakdepositionen end det generelle beskyttelsesniveau til kategori 1-natur, som fremgår af § 26.

I § 26 angives en række grænseværdier for ammoniakdeposition til kategori 1- natur.

Bekendtgørelsen giver således mulighed for at gøre grænseværdierne i § 26 for kategori 1- natur gældende for alle naturtyper, der vedrører et givet udpegningsgrundlag, hvis det kan begrundes.

Men efter § 36, stk. 7 (citeret ovenfor) kan kommunalbestyrelsen, når afskæringskriterierne er overholdt, kun meddele afslag, hvis det ”på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget med det ansøgte vil medføre en påviselig biologisk ændring⁵ af et internationalt naturbeskyttelsesområde ...”

Det fremgår i øvrigt af loven/bekendtgørelsen, at grænseværdierne kun gøres gældende ved de relevante naturtyper indenfor Natura 2000 området, ikke ved randen af selve Natura 2000 området.

Bemærkningerne til husdyrbrugloven

Det fremgår af bemærkninger til husdyrbrugloven, at det faglige grundlag for implementeringen af afskæringskriterier for ammoniak i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen findes i notatet fra DMU: ”Usikkerheder i modeller for ammoniak i forbindelse med VVM og tærskelværdi for beregnet kvælstofafsætning for en enkelt kilde til særlig følsomme naturområder (2005)” (Bilag 1).

Mig bekendt ses notatet først som baggrund for lovgivning i forbindelse med revision af

³ Min understregning

⁴ Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. §7, stk. 1, nr. 1, i husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.(Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2)

⁵ Min understregning.

husdyrbrugloven i 2017, der i øvrigt er ændret senere. LBK nr 1020 af 06/07/2018, er en bekendtgørelse af 2017-loven med mindre senere ændringer.

Bemærkninger til 2017 loven findes på dette link:

https://www.ft.dk/ripdf/samling/20161/lovforslag/1114/20161_1114_som_fremsat.pdf

I bemærkningernes afsnit 5.3.1.3.1.3 ”De specifikke ammoniakdepositionskrav” anføres bl.a.:

”Det faglige grundlag for beskyttelsen af kategori 1-, 2- og 3-natur blev fastsat i 2011⁶ med udgangspunkt i notatet Usikkerheder i modeller for ammoniak i forbindelse med VVM og tærskelværdi for beregnet kvælstofafsætning for en enkelt kilde til særlig følsomme naturområder (2005) fra Aarhus Universitet, der findes på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk. ...”

DMU’s notat af 26. juni 2005 bygger på en påstand om, at der ved en merdeposition på 1 kg N/ha pr. år ”næppe eksperimentelt med de nuværende biologiske og kemiske undersøgelsesmetoder vil kunne påvises effekter.” En beregnet deposition på 0,6 kg N/ha. pr. år vil – under hensyn til beregningsusikkerheden - ifølge notatet med stor sandsynlighed reelt være under 1 kg N/ha. pr. år – og dermed under den grænse, hvor effekter ses. Endvidere påstås det i notatet, at værdier lavere end 0,6 kg N/ha pr. år statistisk set vil kunne betragtes som nul.

I samme notat anføres endvidere om anvendelse af kriteriet i Natura 2000-områder, at

”dermed kan det ikke afvises, at der kan være påvirkning i særligt følsomme områder, eksempelvis Natura 2000 områder, og at man vil kunne finde parametre, som kan påvise ændringer i økosystemet over en årrække.”

I det følgende kaldes notatet blot usikkerhedsnotatet.

I Miljøstyrelsens ”Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven” af 24. juni 2010 (Bilag 2) anføres følgende om ammoniakdeposition:

”Når det gælder påvirkningen med ammoniak på naturarealer foreligger der et kriterium for, under hvilket niveau, hvor der næppe eksperimentelt med de nuværende biologiske og kemiske undersøgelsesmetoder vil kunne påvises effekter af en merpåvirkning med ammoniak. Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for ammoniak hviler på dette videnskabeligt funderede kriterium, idet der med lovgivningen er besluttet, at en påvirkning med ammoniak på ammoniakfølsomme naturtyper, der overstiger dette niveau, vurderes at være væsentlig og ikke vil kunne godkendes.”⁷

Som det ses har usikkerhedsnotatet dannet grundlag for såvel ”afskæringskriterierne” som den ”omvendte bevisbyrde” i § 36, stk.7, nævnt ovenfor.

Natur- og Miljøklagenævnet anså, i en afgørelse af den 4. november 2011, usikkerhedsnotatet for uegnet som grundlag for habitatvurdering i relation til en industrivirksomhed (Bilag 3).

Administrativ praksis

Som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, danner afskæringskriterierne for ammoniak grundlag for, hvornår der kan meddeles afslag på en ansøgning om husdyrbrug i eller nær et Natura 2000 område. Anvendt således ser jeg ingen konflikt med habitatdirektivet.

⁶ Min note: Det viser, at notatet også har dannet grundlag for tidligere udgaver af husdyrbrugloven.

⁷ Mine understregninger.

Det fremgår imidlertid af praksis, at afskæringskriterierne, som hovedregel, også anvendes som grundlag for tilladelser på den måde, at hvis blot afskæringskriterierne for de aktuelle naturtyper i et givet udpegningsgrundlag overholdes, så kan der meddeles godkendelse.

Et typisk eksempel på en tilladelse nær et habitatområde er vist i Bilag 4 (se tilladelsens afsnit 5 om påvirkning af natur).

Der findes, mig bekendt ikke, eksempler fra administrativ praksis, hvor anvendelse af ”den omvendte bevisbyrde” har været anvendt som grundlag for meddelelse af afslag på en miljøgodkendelse i eller ved et Natura 2000 område.

Det fremgår da også af bemærkningerne til 2017-loven, at ”Bestemmelsen vurderes ikke at blive anvendt i praksis.” (Se link ovenfor, om dagældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelses § 13, stk. 6).

Virkingen af ”den omvendte bevisbyrde”-regel er således en reel blokering for eventuelle krav om en korrekt udført habitatvurdering (se herom i næste afsnit), selvom det vil kunne kræves af myndigheden på grund af den direkte administration af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3⁸.

Forholdet til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, ”muslingedommen” m.v.

Bevisbyrde-reglen (efter ”muslingedommen”⁹) går ud på, at det indledningsvist skal undersøges, om det kan udelukkes¹⁰, at et projekt ”kan have” en væsentlig påvirkning af et habitatområde, dvs. om der er risiko for at skade områdets ”integritet”.

”Afgørelse af, om en plan eller et projekt kan have en væsentlig påvirkning, har praktiske og retlige følger. Når en plan eller et projekt foreslås, er det derfor vigtigt for det første, at dette centrale spørgsmål behandles, og for det andet at overvejsen er så velfunderet, at den kan blive genstand for videnskabelig og faglig undersøgelse.”^{11 12}

Væsentlighed skal i denne sammenhæng forstås objektivt, hvilket blandt andet betyder, at ”væsentlighedsvurderingen” skal holdes adskilt fra den egentlige skønsmæssige vurdering af en given påvirkning. Inddragelse af skøn i den indledende vurdering vil være en foregribelse af en egentlig konsekvensanalyse og i strid med habitatdirektivet/”muslingedommen”.

F. eks. må det antages som en objektiv kendsgerning, at ammoniak er et næringsstof og, at ammoniakdeposition til et Natura 2000 område derfor ”kan have” en væsentlig virkning, hvis området/områdets naturtyper er truet af eller følsomt overfor forurening med næringsstoffer. I dette eksempel på en indledende habitatvurdering er der netop ikke inddraget et skøn over om en given forurening skader området, men alene, at det – objektivt set – af bestemte grunde ikke kan udelukkes.

Hvis projektet er et stort husdyrbrug nær et af kvælstofforurening truet Natura 2000 område, der udsender adskillige tons ammoniak om året forekommer det mig vanskeligt i en indledende habitatvurdering at udelukke, at der kan ske skade på områdets integritet (habitatvurderingens første

8 Se også om dette i bilag 5.

9 Waddensee (C-127/02, navnlig præmis 39-44)

10 Meddelelse fra Kommissionen, november 2018: "Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter. Bestemmelserne i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EØF", fremhævet tekst sidst i afsnit 3.5.

11 Min understregning.

12 Meddelelse fra Kommissionen, november 2018: "Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter. Bestemmelserne i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EØF", indledning til afsnit 3.5.

trin).

Denne konklusion understøttes efter min mening af, at eksempelvis store svinefarme/husdyrbrug er omfattet af VVM-direktivets bilag 1, fordi de på forhånd forventes at have væsentlig virkning på miljøet. Se også Kommissionens vejledning om dette.¹³

Som nævnt ovenfor skal "overvejelsen" være så velfunderet, at den kan blive genstand for videnskabelig og faglig undersøgelse. Det må betyde, at konklusionen af den indledende undersøgelse formuleres i "videnskabeligt sprog", dvs. som en nul-hypotese om, at påvirkningen fra et projekt skader områdets integritet (det kunne jo ikke udelukkes)¹⁴. Ellers kan konklusionen ikke gøres til genstand for en videnskabelig undersøgelse (falsifikationsprincippet, som beskrevet af videnskabsteoretikeren Karl Popper).

Kun og kun hvis nul-hypotesen, på baggrund af den nærmere konsekvensundersøgelse, kan forkastes/falsificeres, kan en alternativ hypotese om, at integriteten ikke skades, antages som grundlag for en eventuel tilladelse.

Kritik af usikkerhedsnotatet¹⁵

Usikkerhedsnotatet legitimerer tilsyneladende både afskæringskriterierne i § 26 og "den omvendte bevisbyrde" i § 36, stk.7.

Problemet med usikkerhedsnotatet er dog, at det ikke lever op til normal videnskabelig standard, hvilket belyses i det følgende:

Generelt:

- 1) Forfatteren har ikke skrevet under, kun initialer angivet.
- 2) Det angives ikke hvilken faglig institution på DMU, der er ansvarlig for notatet.
- 3) Der angives ikke et journalnummer, så der er ingen "sag".
- 4) Natur- og Miljøklagenævnet underkendte notatet som egnet til grundlag for habitatvurdering (se ovenfor).
- 5) Der er ikke foretaget Peer review.
- 6) Referencer til anden videnskabelig litteratur om emnet er fraværende.

Relevans:

I notatet fokuseres på det problem, der består i hvornår en given beregnet deposition, af statistiske grunde, må betragtes som så lille, at den kan betragtes som nul.

I afsnit 7 nævnes:

"Tærskelværdien for beregning af et enkeltbidrag af kvælstofafsætningen defineres her som en værdi hvorunder bidraget i praksis må betragtes som et nul-bidrag. Det beregnede bidrag er altid behæftet med en usikkerhed, og er bidraget tilstrækkeligt lille må det betegnes som værende ikke signifikant forskellig fra nul."

¹³ Meddelelse fra Kommissionen, november 2018: "Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter. Bestemmelserne i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EØF", side 41.

¹⁴ Man kan her forestille sig en mere detaljeret hypotese, men med den samme grundlæggende påstand.

¹⁵ "Usikkerheder i modeller for ammoniak i forbindelse med VVM og tærskelværdi for beregnet kvælstofafsætning for en enkelt kilde til særlig følsomme naturområder (2005)".

De to citerede sætninger er problematiske:

Udgangspunktet for en habitatvurdering i forbindelse med en tilladelse er bla. spørgsmålet, om en vis given merdeposition, f.eks. fra et nyt stort husdyrbug, kan skade et habitatområdes integritet – ikke om den under visse statistiske omstændigheder kan ”defineres” som nul – det er der ingen given deposition, der kan! Anden sætning er ikke relevant i en risikovurdering, jf. ”kan have” i direktivets artikel 6, stk. 3, og ”muslingedommen”.

Konklusionen i notatet om, at en beregnet merdeposition på under 0,6 kg N/ha pr. år kan betragtes som nul forekommer derfor misvisende, forkert og blokerende for den tankegang, som følger af habitatdirektivet: at det skal undersøges, om det kan udelukkes, at en vis given deposition vil skade integriteten.

Efter notatet vil en beregnet tilførsel på 0,6 kg N/ha pr. år kunne tolkes som en virkelig merdeposition i 95% konfidensintervallet¹⁶ fra ca. 0,2 til 1 kg N/ha pr. år (relativ standardafvigelse (+-35%, notatets pkt. 6).

Eksempelvis vil en beregnet tilførsel på 0,3 kgN/ha pr. år svare til en virkelig merdeposition i intervallet fra ca. 0,1 til 0,5 kgN/ha pr. år – og altså ikke nul. (Hvis man anvendte standardafvigelsen på beregning af udslip (+-20% notatets pkt. 6) ville 95% konfidensintervallerne blive mindre).

Da habitatvurderinger, under hensyn til forsigtighedsprincippet, skal skabe vished for, at der ikke sker skade, må måleusikkerhed regnes til ”fordel” for nul-hypotesen.

I det ovennævnte eksempel bør en beregnet værdi på 0,6 kg N/ha pr. år derfor snarere skulle betragtes som en virkelig deposition på ca. 1 kg N/ha pr. år. At betragte en beregnet værdi på mindre end 0,6 kg N/ha pr. år som nul er i strid med habitatdirektiets forsigtighedsprincip og ”muslingedommen”.

Det påståede kriterium om en ”merdeposition på 1 kg N/ha pr. år som den værdi, hvorunder der næppe eksperimentelt med de nuværende biologiske og kemiske undersøgelsesmetoder vil kunne påvises effekter” er ikke underbygget.

Kriterier (eller delkriterier) bør bestå af præcise udsagn med en indiskutabel sandhedsværdi i forhold til alternativ-hypotesen om, at integriteten ikke skades, ellers kan kriteriet ikke anvendes i ”hvis → så” slutninger om falsificering af grundhypotesen.

Det foreslåede kriterie indeholder, efter min mening, en ikke underbygget underliggende hypotese om, at virkelige merdepositioner mindre end 1 kg N/ha pr. år generelt ikke skader Natura 2000 områders integritet.

I notatet hedder det da også (afsnittet om biologisk tærskelværdi) om grænsen på 1 kg N/ha pr. år:

”Men dermed kan det ikke afvises, at der kan være en påvirkning i særligt følsomme områder, eksempelvis Natura 2000 områder, og at man kan finde parametre, som kan påvise ændringer over en årrække.”

Altså peger notatet selv på, at det foreslåede kriterium er diskutabelt i forhold til vurdering af Natura 2000 områder. Det vil jeg ikke modsige.

¹⁶ Bredden af 95% konfidensintervallet strækker sig fra -2 gange til +2 gange standardafvigelsen på 35%.

Men det betyder jo, at kriteriet ikke er egnet til habitatvurdering - alene på grund af en rimelig tvivl om de konklusioner, der kan drages ud fra kriteriet, hvad angår Natura 2000 områder.

Notatet handler i øvrigt hovedsagelig om VVM og beregningsusikkerheder – mindre om biologiske effekter på habitatnatur af en given udledning. Der savnes i høj grad biologisk refleksion i notatet.

På baggrund af ovenstående mener jeg ikke notatet har relevans, som grundlag for habitatvurderinger.

Min sammenfattede kritik af notatet:

Notatet har en ringe videnskabelig standard. Det er ikke muligt at kontrollere, hvilken biologisk sagkundskab/faglig afdeling på DMU (nu Århus Universitet), der har stået bag notatet, da ingen har lagt navn til. Journalnummer er heller ikke anført – så der er heller ikke en egentlig sag, der kan refereres til.

Notatet handler hovedsagelig om beregningsusikkerheder – ikke om en biologisk-faglig bedømmelse af effekterne af en given udledning og visheden for, hvornår der ingen skade sker.

Notatet angiver ikke selv, under hvilke forudsætninger konklusioner om udelukkelse af skade på integriteten kan antages for fejlagtige, dvs. kan falsificeres. F.eks. *kan* selv et lille ammoniakbidrag *have* skadelig virkning på et område, der i forvejen er i stor risiko for at være truet af anden kvælstofforurening.

I habitat-vurderingssammenhæng, må notatet betragtes som uden værdi.

Kommentar fra tidligere forsker ved DMU

Jeg har forelagt notatet for marinbiolog Gunni Ærtebjerg, der har været ansat som forsker ved DMU i en årrække, men nu er pensioneret. Han har givet følgende udtalelse om usikkerhedsnotatet:

”

...

Jeg er enig i, at notatet (...) absolut ikke tager udgangspunkt i, hvad der er naturens behov. Beskrivelsen af usikkerhederne på depositionsregningerne er muligvis korrekt, men vurderingen af tålegrænser og den acceptable merdeposition fra enkeltkilder er helt uden videnskabelige referencer og dokumentation og efter min mening grebet ud af den blå luft. Notatet er åbenbart udarbejdet af DMUs atmosfærefdeling uden samarbejde med DMUs naturafdeling. Notatet burde aldrig være brugt som "fagligt" fundament for lovgivning.

.....”

Klagepunkter/påstande

Afskæringskriterierne:

Afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24 og 26 for ammoniak til beskyttet natur i Natura 2000 områder er i strid med habitatdirektivet, og derfor ugyldige.

Grunden til dette er, at kriterierne ikke, med usikkerhedsnotatet, er ”habitatvurderede”, hverken i relation til en indledende habitatvurdering eller en egentlig konsekvensvurdering.

Som det fremgår af redegørelsen ovenfor, lever det faglige grundlag for kriterierne ikke op til den videnskabelige standard, som må forventes i forbindelse med habitatvurderinger.

Det fremgår endvidere af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at de – ikke habitatvurderede - fastsatte afskæringskriterier anvendes på de særligt kortlagte områder inden for Natura 2000 områderne, hvor de relevante naturtyper forekommer. Afskæringskriterierne gælder således ikke ved grænserne til Natura 2000 områderne.

Princippet om afskæringskriterier for habitatvurderinger tager derfor ikke fuldt højde for virkninger på områdets integritet, der ”gør det i stand til at fastholde de naturtyper, den kombination af naturtyper og/eller artsbestande, for hvilke lokaliteten er udpeget”¹⁷. Alene af den grund kan afskæringskriterierne ikke tage højde for den nødvendige helhedsvurdering af områdets evne til at fastholde udpegningsgrundlaget.

Den mangelfulde habitatvurdering af afskæringskriterierne strider efter min mening mod punkt 3) i Domstolens dom i de forenede sager C-293/17 og C-294/17, hvorefter

”Artikel 6, stk. 3, i direktiv 92/43 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national programmatisk ordning, der tillader de kompetente myndigheder at godkende projekter, idet de støtter sig på en »passende vurdering« som omhandlet i denne bestemmelse, som foretages inden godkendelsen, og hvori en bestemt samlet mængde af kvælstofaflejringer er blevet anset for at være forenelig med den nævnte ordnings beskyttelsesformål. Dette gælder dog kun, for så vidt som det ved en dybdegående og fuldstændig undersøgelse af den videnskabelige holdbarhed af denne vurdering kan sikres, at der ud fra et videnskabeligt synspunkt ikke foreligger nogen rimelig tvivl med hensyn til, at ingen af planerne eller projekterne har skadelige virkninger på lokalitetens integritet¹⁸, hvilket det påhviler den nationale ret at undersøge.”

Anvendelsen af generelle ”afskæringskriterier” strider også mod præmis 38 i udtalelse fra generaladvokaten¹⁹ i sag 98/03 hvorefter beskyttelsen efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3, ikke kan sikres gennem generelle regler.

Den omvendte bevisbyrderregel:

Den ”omvendte bevisbyrderregel” i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 7 er ugyldig.

Den bevisbyrderregel, som blev stadfæstet med ”muslingedommen”, har aldrig været tænkt som en regel, der ændredes af omstændighederne f.eks. om en given forurening lå over eller under et givet niveau/afskæringskriterie.

Den grundlæggende nul-hypotese, om skade på integriteten, gælder alle forureningsniveauer og alle udpegningsgrundlag, indtil det med stor sandsynlighed er påvist, at der ikke sker skade. Det er ikke vist med usikkerhedsnotatet.

Som nævnt ovenfor om administrativ praksis, forventede lovgiver ikke, at bestemmelsen ville blive brugt i praksis. Det er forståeligt, fordi anvendelse af bestemmelsen vil stride mod habitatdirektivet.

¹⁷ Meddelelse fra Kommissionen, november 2018: "Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter. Bestemmelserne i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EØF", side 50.

¹⁸ Min understregning.

¹⁹ FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT ANTONIO TIZZANO fremsat den 24. november 2005, sag 98/03.

Da der er tale om en ”tom” bestemmelse, bør den fjernes.

Til støtte for mine synspunkter vedlægges advokat Kurt Bardelebens brev af 19. november 2019 (Bilag 5) til Holbæk Kommune om udvidelse af et husdyrbrug, hvori der gives udtryk for, at kommunen ikke bør lægge afskæringskriterierne til grund ved vurdering af en miljøansøgning, men kræve en egentlig habitatvurdering af ansøgningen, før der tages stilling til eventuel godkendelse.

Ønsker til Kommissionen

Det er foreningernes ønske at Kommissionen bruger sin indflydelse på at få vurderet ovenstående grundigt såvel naturfagligt som juridisk.

Gerne med det resultat, at afskæringskriterierne og den ”omvendte bevisbyrde-regel” udgår af husdyrbrugloven og erstattes af regler, der sikrer gennemførelse af videnskabeligt korrekte procedurer for konkret habitatvurdering af husdyrbrug nær Natura 2000 områder.

Med venlig hilsen
- og på forhånd tak

På vegne af miljøforeningerne nævnt nedenfor.

Finn Boëtius, cand. scient. (biokemi)

Møllestensparken 42,
4300 Holbæk
Danmark
email: fboetius@gmail.com.

Bilagliste:

- Bilag 1: ”Usikkerheder i modeller for ammoniak i forbindelse med VVM og tærskelværdi for beregnet kvælstofafsætning for en enkelt kilde til særlig følsomme naturområder (DMU, 2005).”
- Bilag 2: ”Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven” af 24. juni 2010, Miljøstyrelsen.
- Bilag 3: Avedøreafgørelse.(Sagerne NMK-10-00337, NMK-33-00275 og NMK-34-00056).
- Bilag 4: Godkendelse af svinefarm tæt på habitatområde.
- Bilag 5: Advokat Kurt Bardelebens brev til Holbæk kommune af 19. november 2019.

Miljøforeninger bag henvendelsen:

Landsforeningen Mod Svinefabrikker: info@landmodsvin.dk

Lokale miljøforeninger:

Foreningen for Natur og Miljø Tureby/Haslev: heidjoergensen@live.dk
 Miljøforeningen Dover Sogn: bestyrelse@doversogn.dk
 Midtsjællands Miljøforening: miljoeforeningmidtsj@gmail.com
 Miljø- og naturforeningen til bevarelse af Fabjerg hedeslette : GoldenGirl@mail.dk
 Miljøforeningen Gislinge Lammefjord: nielsteglers@gmail.com
 Havnsø-Føllenslev Miljøforening: info@miljohf.dk
 Miljøforeningen på Tuse Næs: bestyrelsen@mftn.dk
 Jungshoved Miljøgruppe: jungshovedmiljoegruppe@gmail.com
 Miljøforeningen for Gammel Susåland og omegn: info@miljosusaaland.dk
 Saltunakystens venner: saltunakystensvenner@gmail.com

Kopi til orientering – med opfordring til at bakke op om sagen.

Politiske ordførere:

Carl Valentin, miljøordfører SF: carl.valentin@ft.dk
 Zenia Stampe, miljøordfører R: zenia.stampe@ft.dk
 Søren Egge Rasmussen, landbrugs – og fødevarerordfører EL: soren.egge.rasmussen@ft.dk
 Rasmus Vestergaard Madsen, miljøordfører EL: rasmus.madsen@ft.dk
 Mette Gjerskov, miljøordfører S: mette.gjerskov@ft.dk
 Anders Kronborg, fødevarerordfører S: Anders.Kronborg@ft.dk
 Erling Bonnesen, landbrugsordfører V: verbo@ft.dk
 Jacob Jensen, miljøordfører V: jacob.jensen@ft.dk
 Mona Juul, miljøordfører, K: mona.juul@ft.dk
 Rene Christensen, miljøordfører, DF: rene.christensen@ft.dk
 Peter Seier Christensen, miljøordfører, NB: peter.christensen@ft.dk
 Henrik Dahl, miljøordfører, LA: henrik.dahl@ft.dk
 Torsten Gejl, miljøordfører, ALT: torsten.gejl@ft.dk
 Uffe Elbæk, de frie grønne: uffe.elbaek@ft.dk

Miljø-og fødevarerudvalget:

Sekretær: Camilla.Lentz@ft.dk

Ministre:

Lea Wermelin, miljøminister: miljoeministeren@mim.dk, mim@mim.dk
 Rasmus Prehn, fødevarerminister: fvm@fvm.dk

Kommunernes landsforening: kl@kl.dk

Journalister/medier:

Kristian Sloth: ktsloth@gmail.com
 Kjeld Hansen: kjeld@baeredygtighed.dk
 Jørgen Steen Nielsen: jsn@information.dk
 Trine Reitz Bjerregaard: trb@ing.dk

Andre:

Advokat Kurt Bardeleben: kba@siriusadvokater.dk

Professor, dr. Jur. Peter Pagh: peter.pagh@jur.ku.dk
Professor, dr. Jur. Ellen Margrethe Basse: ellenmb@law.au.dk

Professor Stiig Markager: ssm@bios.au.dk
Lektor, lic. scient., Jens Borum: jborum@bio.ku.dk
Havbiolog Gunni Ærtebjerg Nielsen: gunniae@live.dk
Botaniker Anna Bodil Hald: oestkredsen@botaniskforening.dk , mail@natlan.dk
Biolog Alice Olsen: alice@hovedlus.dk, niels1802@gmail.com
Rådet for grøn omstilling: info@rgo.dk, Hans Nielsen hans@rgo.dk
Klimarådet: mail@klimaraadet.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk
Dansk Ornithologisk Forening: dof@dof.dk
Dansk Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk
Greenpeace: Kristine Clement: kristine.clement@greenpeace.org, Tarjei Haaland:
tarjei.haaland@greenpeace.org